

บทความวิชาการวิจัยสถาบัน
การประชุมวิชาการ วิจัยสถาบัน ประจำปี 2555

การวิจัยสถาบัน
กับ
กระบวนการจัดการเรียนรู้สู่อนาคต

จัดโดย

สมาคมวิจัยสถาบันและพัฒนาอุดมศึกษา

13-15 ธันวาคม 2555

ณ อิมแพคฟอรัม เมืองทองธานี

สารบัญ

	หน้า
บทบรรณาธิการ	3
กำหนดการประชุมวิชาการวิจัยสถาบัน ประจำปี 2555	5
กำหนดการนำเสนอบทความวิชาการวิจัยสถาบัน	6
บทความวิชาการวิจัยสถาบัน กลุ่มการเรียนรู้ในทศวรรษที่ 21 นวัตกรรมการเรียนรู้และอิทธิพล ICT และ Social Media	
เรื่องที่ 1 การจัดการความรู้ของวิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี สงขลา	9
เรื่องที่ 2 การพัฒนาต้นแบบการเรียนการสอนวิชาศึกษาทั่วไปแบบอีเลิร์นนิ่ง	15
เรื่องที่ 3 การจัดการความรู้ของมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลอีสาน วิทยาเขตสุรินทร์	22
เรื่องที่ 4 การวิเคราะห์ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการยอมรับการใช้งานเครื่องอ่านอิเล็กทรอนิกส์ในประเทศไทย	28
เรื่องที่ 5 ความสัมพันธ์ระหว่างพฤติกรรมการใช้เฟสบุ๊คกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและความถูกต้องในการเขียนภาษาไทย ของนักศึกษาพยาบาลวิทยาลัยพยาบาลพระปกเกล้า จันทบุรี	33
เรื่องที่ 6 พฤติกรรมการใช้อินเตอร์เน็ตของนักศึกษาวิทยาลัยพยาบาลพระปกเกล้า จันทบุรี	38
เรื่องที่ 7 การปรับปรุงระบบบริการสารสนเทศ มจร. กรณีศึกษาฐานข้อมูลด้านการวิจัย	44
เรื่องที่ 8 การวิเคราะห์ปัจจัยที่มีผลต่อการยอมรับการใช้งานการตลาดเครือข่ายสังคมเพื่อการโฆษณาของธุรกิจบริการในประเทศไทย	49
เรื่องที่ 9 “บวร”บ้าน วัด โรงเรียน องค์การแห่งการเรียนรู้ในชุมชน: ชุมชนโป่งคำ จังหวัดน่าน และชุมชนแจ่มหลวง จังหวัดเชียงใหม่	55
บทความวิชาการวิจัยสถาบันกลุ่มการวัดและประเมินผลการเรียนรู้และคุณภาพการศึกษาไทย	
เรื่องที่ 1 การสละสิทธิ์เรียนต่อในมหาวิทยาลัยมหิดล	60
เรื่องที่ 2 การพัฒนาโครงสร้างความสัมพันธ์เชิงสาเหตุของปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อภาวะผู้นำแบบสรรคนิยมของครูโรงเรียนมัธยมศึกษา ดร.ศุภวรงค์ ทวีจิตวิไล 089-176-7377 Fainoi_sun@hotmail.com	-
เรื่องที่ 3 ผลการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ตามแนวคิดปัญหาศึกษาต่อผลการเรียนรู้ตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ (TQF) ของนักศึกษาพยาบาลศาสตร์ในรายวิชา สม. 1102 ทักษะชีวิต	63
เรื่องที่ 4 ผลการเรียนรู้ด้านทักษะทางปัญญาตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ (TQF: HEd) และความพึงพอใจต่อการจัดการเรียนรู้แบบโครงการในรายวิชาการศึกษาอิสระ	69
เรื่องที่ 5 สมรรถนะด้านการประเมินภาวะสุขภาพของนักศึกษาพยาบาลวิทยาลัยพยาบาลศรีมหาสารคาม	75
เรื่องที่ 6 ผลของการจัดการเรียนการสอนแบบใช้วิจัยเป็นฐานต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรายวิชาการพยาบาลบุคคลที่มีปัญหาสุขภาพ 2 วิทยาลัยพยาบาลศรีมหาสารคาม	83
เรื่องที่ 7 การวิเคราะห์เปรียบเทียบความสอดคล้องหรือขัดแย้งกันในกระบวนการในการวัดและประเมินมาตรฐานทางการศึกษาของ สมศ. กับประเภทและระดับข้อมูลในความหมายตามคำนิยาม	89
เรื่องที่ 8 การพัฒนาและวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันวินิฉัยนุรักษ์และปลูกฝังวัฒนธรรมด้านดนตรีไทยแก่นักเรียนในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน	96
เรื่องที่ 9 การพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมการพัฒนาศักยภาพอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน (อสม.) ด้วยกระบวนการคิดอย่างเป็นระบบและจัดบริการด้วยหัวใจความเป็นมนุษย์	102
เรื่องที่ 10 การพัฒนาระบบการประเมินผลการปฏิบัติงานของบุคลากรโดยใช้ตัวชี้วัดรายบุคคล คณะศึกษาศาสตร์มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ (มศว.)	109
เรื่องที่ 11 การรื้อปรับโครงสร้างองค์กรและระบบการบริหารจัดการศึกษารูปแบบใหม่โดยใช้ผลการวิจัยสถาบัน: กรณีศึกษาคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ (มศว.)	115

ผลการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ตามแนวคิดปัญญาศึกษาต่อผลการเรียนรู้ตามกรอบ
มาตรฐานคุณวุฒิ ระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ (TQF) ของนักศึกษาพยาบาลศาสตร์ใน

รายวิชา สม. 1102 ทักษะชีวิต

Effects of Learning Activities based on Contemplative Education Model on
Nursing Students' Learning Outcomes Following Thai Qualifications
Framework (TQF) in the Subject of
Life Skill (SH.1102)

นางสมใจ เจียรพงษ์¹ นางพรณีภา ทองณรงค์² นางสุจินดา ศรีสุวรรณ³

นางสาวปราณี แสดคง⁴ ดร.กุสมาลี ไชยเมือง⁵

วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี ขอนแก่น

E-mail: Sjearapong@hotmail.com.

Abstract

This was a pre-experimental research design (one-short case study) with the aim to study 1) nursing students' learning outcomes following Thai Qualifications Framework (TQF) in the Subject of Life Skill; 2) the effects of learning activities based on Contemplative Education Model ;and 3) their academic achievement. The samples were 129 freshman nursing students studying in the first semester, Boromarajonani College of Nursing, Khon Kaen, Thailand. The study was divided into two phases: 1) contemplative learning orientation; and 2) contemplative teaching & learning including authentic learning and evaluation. The instruments included: 1) the TQF learner competency evaluation tool; 2) the contemplative learning & teaching instruction; and 3) student lesson- learned records. The data were analyzed using both descriptive statistic and qualitative analysis.

The results of this research revealed that:

1) The five categories' mean scores of the TQF learner competencies were high as in sequence: ethics and moral discipline ($\bar{x} = 4.38, SD = 0.46$), interpersonal relationship and responsibility ($\bar{x} = 4.25, SD = 0.60$), arithmetic and technology competency ($\bar{x} = 4.20, SD = 0.66$), knowledge ($\bar{x} = 4.19, SD = 0.65$) and cognitive skills ($\bar{x} = 4.17, SD = 0.59$). 2) The students were very impressed to this course. They referred that the course led them to live and learn with happiness ($\bar{x} = 4.24, SD = 0.77$) and the students' satisfactory scores to this contemplative learning model were high; especially

on the teacher role model ($\bar{x} = 4.34, SD = 0.72$). 3) 93.79% of nursing students showed their academic achievement scores that passed higher than 80%.

Keywords: Thai Qualifications Framework (TQF); Contemplative Education ; Life Skill course

บทคัดย่อ

การวิจัยในครั้งนี้เป็น Pre-experimental research Design (The One-Shot Case Study) มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาความคิดเห็นของนักศึกษาต่อผลการเรียนรู้ตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ (Thai Qualification Frameworks ,TQF) ในรายวิชา สม.1102 ทักษะชีวิต 2) ศึกษาความคิดเห็นของนักศึกษาต่อผลการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แนวคิดปัญญาศึกษา 3) ศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักศึกษา กลุ่มเป้าหมายเป็นนักศึกษาพยาบาลชั้นปีที่ 1 วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี ขอนแก่น จำนวน 129 คน ดำเนินการวิจัย 2 ระยะ คือระยะเตรียมความพร้อมของผู้สอน และระยะดำเนินการสอนและประเมินผลการเรียนรู้ เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยประกอบด้วย 1) แบบประเมินความคิดเห็นต่อผลการเรียนรู้ตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ 2) แบบประเมินความคิดเห็นของนักศึกษาต่อผลการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ตามแนวคิดปัญญาศึกษา 3) แบบสะท้อนการเรียนรู้ของนักศึกษา วิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณ โดยใช้ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ส่วนข้อมูลเชิงคุณภาพ ใช้การวิเคราะห์เนื้อหา จากแบบสะท้อน การเรียนรู้ของนักศึกษา

ผลการวิจัย พบว่า 1) ความคิดเห็นของนักศึกษาพยาบาลต่อผลการเรียนรู้ตามกรอบมาตรฐาน (TQF) ในรายวิชา ทักษะ พบว่ามีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุดทั้ง 5 ด้าน ($\bar{X} = 4.24, SD = 0.59$) และด้านที่มีคะแนนเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านคุณธรรม จริยธรรม ($\bar{X} = 4.38, SD = 0.46$) รองลงมาตามลำดับ คือ ด้านความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ ($\bar{X} = 4.25, SD = 0.60$) ด้านการวิเคราะห์เชิงตัวเลขการสื่อสารและการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ ($\bar{X} = 4.20, SD = 0.66$) ด้านความรู้ ($\bar{X} = 4.19, SD = 0.65$) และด้านทักษะทางปัญญา ($\bar{X} = 4.17, SD = 0.59$) 2) ความคิดเห็นของนักศึกษาพยาบาลต่อการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ตามแนวคิดปัญญาชีวิต ในรายวิชา ทักษะ พฤติกรรมของผู้เรียนที่พบมากที่สุดคือ ผู้เรียนมีความสุขในการเรียน ($\bar{X} = 4.24, SD = 0.77$) และพฤติกรรมของผู้สอนที่พบมากที่สุด คือ ผู้สอนเป็นแบบอย่างที่ดีของนักศึกษา ($\bar{X} = 4.34, SD = 0.72$) 3) ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักศึกษาในรายวิชาทักษะชีวิต พบว่าคะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนผ่านเกณฑ์รอบรู้ในเนื้อหาร้อยละ 80 ขึ้นไป ร้อยละ 93.79

คำสำคัญ : กรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ (TQF) ; จิตตปัญญาศึกษา ; ทักษะชีวิต

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

ตามประกาศของกระทรวงศึกษาธิการ เรื่อง กรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2552 ได้กำหนดคุณลักษณะบัณฑิตต้องเป็นไปตามมาตรฐานผลการเรียนรู้ที่คณะกรรมการอุดมศึกษากำหนดโดยต้องครอบคลุมอย่างน้อย 5 ด้านคือ ด้านคุณธรรมจริยธรรม ด้านความรู้ ด้านทักษะทางปัญญา ด้านทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ และด้านทักษะการวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสารและการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ เพื่อใช้เป็นเครื่องมือพัฒนาคุณภาพ และมาตรฐานการจัดการศึกษา ส่งผลให้สถาบันการศึกษาทุกแห่ง รวมทั้งวิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี ขอนแก่น ต้องดำเนินการปรับหลักสูตรและจัดการ

เรียนรู้ให้เป็นไปตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับ อุดมศึกษาแห่งชาติ (TQF) ซึ่งเป็นเรื่องที่ทำนายและเร่งด่วนของทุกสถาบันการศึกษา วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี ขอนแก่น ได้เปิดสอนหลักสูตรพยาบาลศาสตรบัณฑิต(หลักสูตรปรับปรุง 2552) เปิดสอนตั้งแต่ปีการศึกษา 2552 จนถึงปัจจุบัน โดยในชั้นปีที่ 1 ได้จัดการเรียนการสอนในรายวิชา ทักษะชีวิต มีวัตถุประสงค์เพื่อ มุ่งเน้นพัฒนาให้ผู้เรียนมีทักษะชีวิตที่จำเป็นในชีวิตประจำวัน การทำงานในอนาคต และการดำรงชีวิต ในด้านการคิด ด้านจิตใจและด้านการกระทำเพื่อให้เกิดความเป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ สามารถเผชิญปัญหาและตัดสินใจได้อย่างเป็นเหตุเป็นผล ดำรงชีวิตอย่างสมดุล มีความสุขและพึงตนเองได้² ซึ่งสอดคล้องกับแนวทางจิตตปัญญาศึกษาที่มีแนวคิดในพัฒนามนุษย์ทั้งฐานกาย ฐานจิต และฐานคิด เพื่อให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ โดยผ่านกระบวนการเรียนรู้จากภายในที่ทำให้เกิดความรู้ผ่านประสบการณ์ และก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงภายในตนเอง ให้ตระหนักเห็นคุณค่าของความเป็นมนุษย์ เรียนรู้ที่จะรัก เรียนรู้ที่จะให้ เรียนรู้ในการเข้าถึงความจริง เรียนรู้ที่จะยอมรับความหลากหลายทางความคิดมากขึ้น สามารถเชื่อมโยงศาสตร์ต่างๆ มาประยุกต์ใช้ในชีวิตได้อย่างสมดุล นำไปสู่ความตั้งใจที่จะทำประโยชน์เพื่อผู้อื่น ซึ่งเป็นการพัฒนาคุณลักษณะภายในที่ถาวรของผู้เรียน ดังนั้น จิตตปัญญาศึกษา จึงเป็นหนึ่งในวิธีการเรียนรู้ที่นำผู้เรียนไปสู่การเปลี่ยนแปลง ที่มุ่งไปที่การพัฒนาชีวิตโดยการเปลี่ยนแปลงภายในตนเองอย่างลึกซึ้งและเชื่อมโยงไปสู่การเปลี่ยนแปลงของสังคมและโลกจากรากฐานของการปฏิบัติและฝึกฝนจริง^{3,4,5}

การจัดประสบการณ์เรียนรู้แนวจิตตปัญญาศึกษา มี 5 ขั้นตอนคือ 1) เตรียมความพร้อมในการเรียน 2) การเรียนรู้ผ่านประสบการณ์ตรง (Learning Experience) 3) การใช้สุนทรียสนทนา (Dialogue) 4) การสะท้อนการเรียนรู้ (Reflection) และ 5) การบันทึกการเรียนรู้ (Journaling)^{6,7,8}

จากการศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง พบว่าการจัดการเรียนรู้แนวจิตตปัญญาศึกษา สามารถนำไปสู่การพัฒนาผลการเรียนรู้ตามมาตรฐานผลการเรียนรู้ตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติได้ แต่ยังไม่ได้มีการศึกษาในประเด็นดังกล่าว ดังนั้นผู้วิจัยจึงได้ศึกษา วิจัยเรื่อง ผลการเรียนรู้ของนักศึกษาพยาบาลด้วยการจัดการเรียนรู้แนว

คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

จิตตปัญญาศึกษาตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษา
แห่งชาติ (TQF) ในรายวิชา สม. 1102 ทักษะชีวิต
การเรียนรู้
Learning style

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาความคิดเห็นของนักศึกษาพยาบาลต่อผลการเรียนรู้ตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ (TQF) ในรายวิชา สม. 1102 ทักษะชีวิต
2. เพื่อศึกษาความคิดเห็นของนักศึกษาพยาบาลต่อผลการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ตามแนวจิตตปัญญาศึกษา ในรายวิชา สม. 1102 ทักษะชีวิต
3. เพื่อศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักศึกษาพยาบาลในรายวิชา สม. 1102 ทักษะชีวิต

ขอบเขตการวิจัย

กลุ่มเป้าหมายในการวิจัยครั้งนี้ คือ นักศึกษาพยาบาลศาสตรบัณฑิตชั้นปีที่ 1 ที่ลงทะเบียนเรียนในรายวิชา สม. 1102 ทักษะชีวิต จำนวน 129 คน ในภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2553 ที่สมัครใจเข้าร่วมโครงการวิจัยในครั้งนี้ ระยะเวลาการดำเนินวิจัยตั้งแต่ พฤษภาคม - ธันวาคม 2553

กรอบแนวคิดในการวิจัย

ผลการเรียนรู้ของนักศึกษาโดยใช้กรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษา (TQF) 5 ด้าน และกิจกรรมการเรียนรู้ใช้แนวจิตตปัญญาศึกษาโดยผ่านการเรียนรู้กิจกรรมการสร้างความพร้อมในการเรียน การเรียนรู้ผ่านประสบการณ์ตรง การใช้สุนทรียสนทนา การสะท้อนการเรียนรู้ และบันทึกการเรียนรู้

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยในครั้งนี้เป็น Pre-experimental Design (The One-Shot Case Study) กลุ่มเป้าหมาย นักศึกษาพยาบาลศาสตรบัณฑิต ชั้นปีที่ 1 ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2553 วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี ขอนแก่น จำนวน 129 คน ลงทะเบียนเรียน วิชาทักษะชีวิต มีความสมัครใจและยินดีเข้าร่วมการศึกษาวิจัย

เครื่องมือในการวิจัย ประกอบด้วย 1) แบบประเมินความคิดเห็นของนักศึกษาพยาบาลต่อผลการเรียนรู้ตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ 2) แบบประเมินความคิดเห็นของนักศึกษาพยาบาลต่อผลการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ตามแนวจิตตปัญญาศึกษา พัฒนาจาก กิ่งฟ้า สินธุวงษ์⁹ 3) แบบสะท้อนการเรียนรู้ นักศึกษาพยาบาล

รูปแบบการวิจัย ประกอบด้วย 2 ระยะ คือ ระยะที่ 1 เป็น ระยะเตรียมความพร้อมของผู้สอนให้มีความรู้และความเข้าใจในการจัดการเรียนการสอนตามแนวจิตตปัญญาศึกษาและกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ และระยะที่ 2 เป็น ระยะดำเนินการสอน ประกอบด้วยชุดแผนการสอน 3 ชุด คือชุดที่ 1 เรียนรู้จากกิจกรรม ดนตรี โคร วงล้อสี่ทิศ นิทานสะท้อนคิด เรื่องเล่าในวัยเด็ก NICK ผู้นำรัก และกิจกรรมเปิดใจเพื่อเข้าใจ (18 ชั่วโมง) ชุดที่ 2 เรียนรู้จากกิจกรรม หอคอยแห่งปัญญา การจัดการกับปัญหา แบ่งปันความสุข บุคคลต้นแบบจิตอาสา (15 ชั่วโมง) และชุดที่ 3 เรียนรู้จากกิจกรรม สัมผัสธรรมชาติ กิจกรรมทางศาสนา การฟังธรรมะ และสนทนาธรรม การฝึกสติและสมาธิจากการทำงาน การสำรวจอารมณ์ การทำกิจกรรมจิตอาสา และการปฏิบัติธรรม (15 ชั่วโมง)

ซึ่งกิจกรรมการเรียนรู้ตามแนวจิตตปัญญาศึกษา ในแผนการสอนทั้ง 3 ชุด ต้องผ่านขั้นตอน การเตรียมความพร้อมในการเรียน การเรียนรู้ผ่านประสบการณ์ตรง การใช้สุนทรียสนทนา การสะท้อนการเรียนรู้ และการบันทึกการเรียนรู้

การวิเคราะห์ข้อมูล

1. วิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณ โดยหาค่าความถี่ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน
2. วิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพด้วยการวิเคราะห์เนื้อหา (Content analysis) จากแบบสะท้อนการเรียนรู้

ผลการวิจัย

1. ความคิดเห็นของนักศึกษาพยาบาลต่อผลการเรียนรู้ตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับศึกษาแห่งชาติ (TQF) ในรายวิชาทักษะชีวิต พบว่า ระดับความคิดเห็นต่อผลการเรียนรู้อยู่ในระดับมากที่สุด ทั้ง 5 ด้าน ด้านที่มีระดับความคิดเห็นมากที่สุด คือด้านคุณธรรมจริยธรรม ($\bar{x} = 4.38$,

→ วิธีใช้ตัวแปรและ
ใช้ content analysis
เนื้อที่ประกอบ
→ How to จัดทำวิจัย
→ Agony

SD=0.46) รองลงมาตามลำดับคือ ด้านทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ ($\bar{x} = 4.25, SD = 0.60$) ด้านทักษะการวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสาร และการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ ($\bar{x} = 4.20, SD = 0.66$) ด้านความรู้ ($\bar{x} = 4.19, SD = 0.65$) และด้านทักษะทางปัญญา ($\bar{x} = 4.17, SD = 0.59$)

2. ความคิดเห็นของนักศึกษาพยาบาลต่อผลการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ตามแนวคิดปัญญาศึกษา ในรายวิชาทักษะชีวิต ด้านผู้เรียน พบว่า ความคิดเห็นของนักศึกษาพยาบาลต่อผลการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ตามแนวคิดปัญญาศึกษา ในรายวิชาทักษะชีวิต โดยรวมมีคะแนนเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{x} = 4.11, SD = 0.46$) และข้อที่พบมากที่สุดคือ ผู้เรียนมีความสุขในการเรียน ($\bar{x} = 4.24, SD = 0.77$) และผู้เรียนสามารถนำกิจกรรมการสอนไปประยุกต์ได้จริง ($\bar{x} = 4.24, SD = 0.67$) รองลงมาตามลำดับคือ การสะท้อนผลการเรียนรู้ร่วมกับเพื่อนและผู้สอน ($\bar{x} = 4.20, SD = 0.72$) กิจกรรมเตรียมใจก่อนเรียนช่วยให้จิตใจสงบ เกิดสมาธิในการเรียน ($\bar{x} = 4.19, SD = 0.76$) และการทบทวนเนื้อหาก่อนเรียนทำให้เกิดความต่อเนื่องในการเรียน ($\bar{x} = 4.20, SD = 0.82$) ด้านผู้สอน พบว่า ความคิดเห็นของนักศึกษาพยาบาลต่อผลการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ตามแนวคิดปัญญาศึกษา ในรายวิชาทักษะชีวิต โดยรวมมีคะแนนเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{x} = 4.15, SD = 0.48$) และคะแนนเฉลี่ยของความคิดเห็นของนักศึกษาต่อกิจกรรมการเรียนรู้ที่พบมากที่สุด คือ ผู้สอนเป็นแบบอย่างที่ดีของนักศึกษา ($\bar{x} = 4.34, SD = 0.72$) รองลงมาตามลำดับคือ การส่งเสริมให้นักศึกษาคิดและสร้างสรรค์ผลงานด้วยตนเอง ($\bar{x} = 4.25, SD = 0.69$) การเปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้สะท้อนผลการเรียนรู้ ($\bar{x} = 4.25, SD = 0.71$) และการจัดกิจกรรมเตรียมสมาธิก่อนเรียน ($\bar{x} = 4.24, SD = 0.76$)

3. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนในรายวิชาทักษะชีวิต พบว่านักศึกษาทั้งหมด จำนวน 129 คน มีคะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนผ่านเกณฑ์ร้อยละ 70 ทุกคน และผ่านเกณฑ์ร้อยละ 80 จำนวน 121 คนคิดเป็นร้อยละ ร้อยละ 93.79

จากข้อมูลเชิงคุณภาพ พบว่า

1. ความคิดเห็นต่อผลการเรียนรู้ตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ ผู้เรียนสะท้อนถึง

การเข้าใจปัญหาและความเป็นจริงของชีวิต สามารถนำความรู้มาใช้ได้จริง เข้าใจที่จะดำรงชีวิตอย่างมีความสุข มีสมาธิและสติ ได้ค้นพบและเข้าใจตนเอง และการแก้ปัญหาได้อย่างเป็นเหตุเป็นผล

การเคารพ ให้เกียรติและไม่ตัดสินผู้อื่น การเห็นคุณค่าตนเองและสรรพสิ่ง มีความรับผิดชอบต่อตนเอง มีความรักความเอื้ออาทรต่อบุคคลอื่น การทำความดี มีจิตอาสา และความซื่อสัตย์

การปรับตัวเข้ากับผู้อื่นได้ รู้จักช่วยเหลือเกื้อกูลกัน มีความรับผิดชอบร่วมกัน และอยู่ร่วมกันอย่างมีความสุข

มีทักษะการสื่อสารทั้งการสังเกต การพูด ฟัง กับผู้อื่นอย่างเข้าใจ พัฒนาการเขียนบันทึก และสามารถใช้เทคโนโลยีได้ในการนำเสนอผลงานอย่างมีประสิทธิภาพ

2. ความคิดเห็นต่อการจัดการเรียนการสอนตามแนวคิดปัญญาศึกษา

ด้านผู้เรียน พบว่า ผู้เรียนเกิดการเปลี่ยนแปลงภายในตนเอง โดยสะท้อนถึง การเห็นคุณค่าของตนเองและผู้อื่น การเข้าใจชีวิตและสรรพสิ่ง การมีสติในการดำเนินชีวิต การควบคุมตนเอง การทำความดีและการมีจิตอาสา ดังเช่น ผู้เรียนสะท้อนว่า “จากนี้ต่อไป “เราจะไม่ตัดสินผู้อื่นจากสิ่งที่เขาแสดงออก หรือสิ่งที่เราเข้าใจ” “ต่อไปจะคิดก่อนพูด พูดให้เป็นประโยชน์ต่อตนเองและผู้อื่น” “วิชานี้เป็นวิชาที่ดีวิชาหนึ่ง สามารถซึมซับผ่านตัวผู้เรียนได้มาก สังเกตได้จากพฤติกรรมของตัวเองที่เปลี่ยนไปในทางที่ดีขึ้น ผู้ปกครองหมั่นบอกรับชม ยกย่องอาจารย์ว่า อาจารย์ทุกคนมีความสามารถที่จะสอนผู้เรียน มีกิจกรรมหลากหลายเพื่อให้ผู้เรียนมีประสบการณ์จริง”

ด้านผู้สอน จากการสังเกตและการสะท้อนของทีมผู้สอน ผู้วิจัยพบว่า ทีมผู้สอนมีความพร้อมในการสอนและกระตุ้นหรือรับในการสอน เห็นคุณค่าและยอมรับผู้เรียน ใส่ใจในผู้เรียน และยึดหยุ่นพร้อมต่อการเปลี่ยนแปลง ส่งผลให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการเรียน ผู้เรียนและผู้สอนมีความสุขและสนุกในการเรียนรู้ โดยทีมผู้สอนสะท้อนว่า “รู้สึกศรัทธากับแนวการสอนจิตปัญญา และเชื่อว่าจะพัฒนาผู้เรียนให้เกิด

การเปลี่ยนแปลงภายในได้ เชื่อว่าการเปลี่ยนแปลงภายในจิตใจของผู้เรียน จะส่งผลต่อความคิดและการกระทำตน” “การใช้สื่อที่โดนใจผู้เรียน จะเป็นสิ่งกระตุ้นให้ผู้เรียนเกิดการเปลี่ยนแปลงภายใน” “เวลาที่ได้แลกเปลี่ยนกับทีมผู้สอนด้วยกัน รู้สึกมีความสุข และสนุกสนาน” “กิจกรรมจิตอาสาทำให้ผู้เรียน ได้คิดเอง ทำเอง ไม่มีผิด ไม่มีถูก ทำให้ผู้เรียนมีอิสระ และมั่นใจในการปฏิบัติ” “ทีมผู้สอนและผู้เยี่ยมสอนได้แลกเปลี่ยนเรียนรู้และปรับเปลี่ยนกิจกรรมการสอนให้สอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียนทำให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมมากขึ้น บรรยากาศสบายๆ ผู้สอนเองก็มีความสุข”

สรุปและอภิปรายผล

ผลวิจัยพบว่าความคิดเห็นของนักศึกษาต่อผลการเรียนรู้ 1) ด้านคุณธรรม จริยธรรม อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{x} = 4.38$) ซึ่งสอดคล้องกับข้อมูลเชิงคุณภาพ ที่พบว่าผู้เรียนส่วนใหญ่สะท้อนให้เห็นการทำความดี การเคารพและให้เกียรติผู้อื่น การไม่ตัดสินผู้อื่น การตระหนักถึงคุณค่าของตนเองและผู้อื่น เห็นคุณค่าของสรรพสิ่ง เอื้ออาทรและมีจิตอาสา สอดคล้องกับงานวิจัยของ นฤมล อนนทวิทย์¹⁰ ที่พบว่า ผู้เรียนเกิดการตระหนักคุณค่าความเป็นมนุษย์ และเกิดการพัฒนาในด้านคุณธรรม จริยธรรม 2) ด้านความรู้ พบว่าความคิดเห็นของนักศึกษาต่อผลการเรียนรู้ในด้านความรู้ อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{x} = 4.19$) และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักศึกษาภายหลังสิ้นสุดการเรียนการสอน พบว่านักศึกษามีคะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนผ่านเกณฑ์ร้อยละ 70 ทุกคน และผ่านเกณฑ์ร้อยละ 80 ร้อยละ 93.79 สอดคล้องข้อมูลเชิงคุณภาพ ที่พบว่า กิจกรรมการสอนทำให้เข้าใจเข้าใจปัญหาและความเป็นจริงของชีวิต นำความรู้มาประยุกต์ได้จริงและเข้าใจที่จะดำรงชีวิตอย่างมีความสุข ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ มะยุรีย์ จันทะป็น¹¹ ที่พบว่า การจัดการเรียนรู้ตามแนวคิติดิจตปัญญาศึกษาทำให้ผู้เรียนมีสติ มีความพร้อม มีความสุขในการเรียน และส่งผลถึงผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่มีประสิทธิภาพ โดยนักศึกษามีคะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนผ่านเกณฑ์ร้อยละ 60 คิดเป็นร้อยละ 78.78 3) ด้านทักษะทางปัญญา พบว่านักศึกษามีความคิดเห็นต่อผลการเรียนรู้ทักษะทางปัญญา

อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{x} = 4.17$) ซึ่งสอดคล้องกับข้อมูลเชิงคุณภาพ ที่พบว่า การเรียนการสอนทำให้มีสมาธิพร้อมในการเรียนรู้ รู้จักและเข้าใจตนเอง การแก้ปัญหาได้อย่างเป็นเหตุเป็นผล และการเปลี่ยนแปลงภายในตนเอง สอดคล้องกับงานวิจัยของ วิชดา เหล่มตระกูล¹² พบว่า มีการเปลี่ยนแปลงภายใน 3 ด้าน คือ ด้านทัศนคติ มุมมอง และพฤติกรรมที่มีต่อโลกและชีวิต ด้านการรู้จักตนเองและเข้าใจผู้อื่น และด้านการมองเห็นความสัมพันธ์เชื่อมโยงกันของทุกสรรพสิ่ง และสอดคล้องกับงานวิจัยของ ฉันทา ธาตุทอง และคณะ¹³ พบว่า นักศึกษามีทักษะทางปัญญาสูงขึ้น 4) ด้านทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ พบว่า อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{x} = 4.25$) ซึ่งสอดคล้องกับข้อมูลเชิงคุณภาพ ที่พบว่าผู้เรียนส่วนใหญ่สะท้อนถึงความสามารถในการปรับตัวเข้ากับผู้อื่นได้ดี การช่วยเหลือเกื้อกูลกัน และมีความรับผิดชอบร่วมกันและอยู่ร่วมกันอย่างมีความสุข 5) ด้านทักษะการวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสาร และการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ พบว่า อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{x} = 4.20$) ซึ่งสอดคล้องกับข้อมูลเชิงคุณภาพ ที่ผู้เรียนสะท้อนถึงการสื่อสารอย่างเอื้ออาทร การรู้จักฟังผู้อื่นอย่างเข้าใจ มีพัฒนาการเขียนบันทึก และสามารถใช้เทคโนโลยีในการนำเสนอผลงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ

ข้อเสนอแนะ

1. การพัฒนาการเรียนการสอนตามแนวคิดจิตปัญญาศึกษา ผู้สอนควรให้ความสำคัญกับการเตรียมทีมผู้สอนอย่างมาก ทั้งนี้เพื่อให้ผู้สอนมีเจตคติที่ดี มีทักษะในการสอนที่ใช้กิจกรรมที่หลากหลายผ่านการเรียนรู้จากประสบการณ์
2. การศึกษาวิจัยในครั้งต่อไป ควรสร้างเครื่องมือในการประเมินผลการเรียนรู้ทั้งผู้เรียน ผู้สอน และผู้สังเกตการสอน หรือ ผู้สังเกตการณ์สอน

การนำผลงานวิจัยไปใช้ประโยชน์

การนำรูปแบบการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ตามแนวคิดจิตปัญญาศึกษา มาใช้ในรายวิชาอื่น ๆ เพื่อพัฒนาผลการเรียนรู้

ตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษา (TQF) และเรียนรู้
อย่างมีความสุข

เอกสารอ้างอิง

- [1] ครุณี รุจกรกานต์. แนวทางการพัฒนาหลักสูตรตาม
มาตรฐานคุณวุฒิระดับปริญญาตรี สาขาพยาบาล ศาสตร์. สภา
การพยาบาล. กรุงเทพฯ. (2553).
- [2] วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี ขอนแก่น. หลักสูตร
พยาบาลศาสตร์ฉบับปรับปรุงปี 2552. (เอกสารอัดสำเนา).
(2552).
- [3] ประเวศ วะสี. ยุทธศาสตร์ทางปัญญาของชาติ: ยุทธศาสตร์
ที่สำคัญที่สุดของสังคม ทั้งหมด ร่วมกัน. พิมพ์ครั้งที่ 3.
กรุงเทพฯ: อมรินทร์พริ้นติ้ง แอนด์พับลิชชิ่ง. (2547).
- [4] วิจักขณ์ พานิช. การเรียนรู้ด้วยใจอย่างไร้ครวญ. เอกสาร
ประกอบการประชุมวิชาการระดับชาติ เพื่อการพัฒนา
บัณฑิตยุคศตวรรษที่ 6. กรุงเทพฯ. (2549).
- [5] Hladis, J. Contemplative Aspect of Naropa Online
Learning. (2005). Retrieved on June 15, 2006, from
<http://www.contemplativemineorg/practices>.
- [6] Haynes, D.J. Contemplative Practice and the
Education of the Whole Person. 2005. Retrieved July
20, 2009, from <http://www.contemplativemind.org/Haynes.pdf>
- [7] Cranton, Patricia. "Teaching for Transformation."
New Directions of Adult and Continuing Education,
93, 63-71. (2003).
- [8] จุมพล พุสภักดิ์ชีวิน. จิตตปัญญาศึกษาและการเรียนรู้สู่การ
เปลี่ยนแปลง. วารสารศึกษาทั่วไป มหาวิทยาลัยขอนแก่น. 2552.
- [9] กิ่งฟ้า สินธุวงษ์. การสอนเพื่อพัฒนาการคิดและการ
เรียนรู้. ขอนแก่น: โรงพิมพ์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น. (2550).
- [10] นฤมล อนกวิทย์. การพัฒนาหลักสูตรจิตตปัญญาศึกษา
สำหรับนักศึกษาพยาบาล. วิทยานิพนธ์ ปริญญาศึกษาศาสตร์
คุณวุฒิปบัณฑิต สาขาหลักสูตรและการสอน บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยขอนแก่น. รายงานการวิจัย. (2552).
- [11] มะยูริย์ จันทะปัน. การศึกษาผลการจัดกิจกรรมการเรียน
การสอนตามแนวคิดจิตตปัญญาศึกษาในรายวิชาคอมพิวเตอร์
เพื่อการศึกษา สำหรับนักศึกษาสาขาการศึกษาปฐมวัย. คณะครุ
ศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏลำปาง. รายงานการวิจัย. (2552).
- [12] วิศา เหล่มตระกูล. ผลการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ตาม
แนวคิดจิตตปัญญาศึกษาในรายวิชาการวิจัยเพื่อพัฒนาการ
เรียนรู้. คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏลำปาง. รายงาน
การวิจัย. (2552).
- [13] จนนท์ ธาดาทอง และคณะ. การพัฒนารูปแบบการเรียนการ
สอนที่เน้นกระบวนการเรียนรู้แบบจิตตปัญญาศึกษาเพื่อพัฒนา
ทักษะทางปัญญาตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษา
ของประเทศไทย. มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา รายงานการวิจัย.
กันเมื่อ 23 ธันวาคม 2553 จาก
<http://www.show.nineplusdesign.com>. (2552).